

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Науково-методичною радою

КЗ «Запорізький обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти» ЗС

Протокол № 1 від 22.01.2026 року

Від голови науково-методичної ради

Людмила ЧЕРНІКОВ

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації вчителів 7-9 класів закладів загальної
середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової
середньої освіти**

**ЦИФРОВИЙ РЕЖИСЕР: МЕТОДИКА СТВОРЕННЯ ТА ІНТЕГРАЦІЇ
ІІІ-ВІДЕОКОНТЕНТУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС**

Розробник:

Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради

Здоровець Олексій Федорович, завідувач обласного науково-методичного центру інформатизації освіти.

Напрями підвищення кваліфікації: цифрові технології педагогічної діяльності на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, за темою 2.4. «Цифрові технології педагогічної діяльності на рівні базової середньої освіти» (Наказ МОН від 12.10.2022 р. № 904).

Термін дії програми: 22.01.2026-31.12.2028

Рецензенти:

Швець Юлій Олександрович, доцент кафедри STEM-освіти та цифрових технологій КЗ «ЗОІППО» ЗОР, к.ф.-м.н., доцент.

Васильєв Олексій Вікторович, старший викладач кафедри STEM-освіти та цифрових технологій КЗ «ЗОІППО» ЗОР.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми

У Законі України «Про освіту» та Законі України «Про повну загальну середню освіту» визначено право й обов'язок педагогічних працівників щодо безперервного професійного розвитку та підвищення кваліфікації, що створює нормативне підґрунтя для розроблення програм, спрямованих на опанування сучасних цифрових технологій, зокрема інструментів штучного інтелекту для створення медіаконтенту. Актуальність окремо посилюється тим, що генеративний штучний інтелект (ГШІ) вже фактично змінює підходи до створення навчальних матеріалів і дизайну уроків, а отже потребує системного педагогічного опанування, а не фрагментарного «інструментального» навчання.

Освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Цифровий режисер: методика створення та інтеграції ШІ-відеоконтенту в освітній процес» (далі – Програма) розроблена для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти у другому циклі (базове предметне навчання, 7-9 класи), з урахуванням державної політики у сфері цифрової трансформації освіти та розвитку медіаграмотності, а також потреб закладів освіти в оновленні методик створення й використання навчального аудіовізуального контенту, включно з інструментами генеративного ШІ (ідея/концепт, сценарій, сторибординг, візуалізація, звук, монтаж, перевірка якості та доброчесності). Додатково Програма враховує сучасні підходи до організації навчання з використанням ШІ та вимогу забезпечення етичності, безпеки й прозорості у практиках «людина + ШІ» під час створення контенту та освітніх продуктів.

Програму розроблено відповідно до Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, за темою 2.4. «Цифрові технології педагогічної діяльності на рівні базової середньої освіти» (Наказ МОН України від 12.10.2022 р. №904).

Цільова група: вчителі 7-9 класів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми:

Програму побудовано за модульним принципом із поєднанням теоретичних занять, практичних воркшопів, індивідуальних проєктів, аналізу кейсів. Передбачено роботу з реальними завданнями (створення навчальних відео, промороликів, інструкцій, пояснювальних роликів, цифрових історій) із використанням інструментів ШІ та подальшою рефлексією педагогічної доцільності, етичності та безпеки таких рішень. Зміст програми спрямований на вдосконалення інформаційно-цифрової компетентності вчителя згідно з [Професійним стандартом](#).

Додатково враховано дескриптори Рамки цифрової компетентності педагогічних працівників у частині створення цифрових ресурсів та відповідального використання

штучного інтелекту. Завершується тренінг виконанням комплексного залікового завдання з розробки авторського аудіовізуального контенту.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: вдосконалення інформаційно-цифрової компетентності вчителів через опанування методики проектування, створення та доцільної інтеграції аудіовізуальних електронних освітніх ресурсів на основі генеративного штучного інтелекту в освітній процес.

Завдання підвищення кваліфікації:

1. Ознайомити з етичними та методичними обмеженнями використання ШІ в медіаторчості.
2. Навчити технік педагогічного промпт-інжинірингу для розробки сценаріїв уроків та візуалізації наукових фактів.
3. Сформувати навички створення віртуальних асистентів та анімованих моделей для інклюзивної та диференційованої освіти.
4. Надати методичний інструментарій для інтеграції відео в різні етапи уроку (мотивація, пояснення, рефлексія) та автоматизації зворотного зв'язку.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» тренінг націлений на вдосконалення наступних компетентностей:

A3. Інформаційно-цифрова компетентність:

A3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності (зокрема, оцінка достовірності даних, згенерованих ШІ).

A3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси (зокрема, модифікація ШІ-контенту).

A3.3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі (для оцінювання, зворотного зв'язку та професійної комунікації).

G1. Прогностична компетентність:

G1.2. Здатність планувати освітній процес (в тому числі, застосовуючи ШІ для генерації інтерактивних сценаріїв та адаптації контенту).

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Знання та розуміння:

- слухачі знають класифікацію та особливості використання електронних освітніх ресурсів (ЕОР), зокрема базові принципи роботи генеративного (ГШІ) штучного інтелекту;
- слухачі розуміють та знають основні інструменти для створення, редагування й аналізу медіаконтенту;

Уміння:

- уміють розробляти концепцію, сценарій та візуалізацію навчального відео/медіапродукту із залученням ІІІ та врахуванням вікових і освітніх особливостей учнів;
- уміють визначати ризики та обмеження застосування ІІІ, забезпечувати дотримання етичних і правових норм, формувати в учнів критичне ставлення до ІІІ-контенту;

Здатність (Диспозиції):

- здатні створити принаймні один завершений освітній медіапродукт (відео, цифрову історію, серію мікровідео тощо) з використанням ІІІ та впровадити його в освітній процес;
- дотримуються принципів академічної доброчесності, авторського права та принципу Н-АІ-Н (Human-AI-Human) при створенні цифрового контенту;
- мотивовані до впровадження інноваційних цифрових технологій у власну педагогічну діяльність.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Поточне оцінювання: виконання практичних завдань у межах модулів (робота з інструментами ІІІ, мініпродукти, рефлексивні звіти).

Підсумкове оцінювання: представлення індивідуального підсумкового проєкту (освітній медіапродукт/мінікурс/цифрова історія) із презентацією сценарію, технічного рішення та педагогічного обґрунтування.

Критерії оцінювання: відповідність продукту поставленій освітній меті; коректність і усвідомленість використання ІІІ-інструментів; дотримання етичних і правових норм; якість візуальної й звукової складової; педагогічна доцільність і можливість практичного застосування в закладі освіти.

Умови отримання документа: Прохідна оцінка за виконання залікового завдання повинна бути не менше 60% успішності, обов'язкова участь у синхронних заняттях та виконання практичних і залікових робіт в повному обсязі.

Документ про підвищення кваліфікації: за результатами успішного завершення навчання за програмою підготовки (підвищення кваліфікації) слухачі отримують сертифікат встановленого зразка (Постанова від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково педагогічних працівників» (зі змінами)).

Вартість: 950 грн. за умови наповненості групи від 15 осіб.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено опанування сучасних електронних освітніх ресурсів (ЕОР) на основі генеративного штучного інтелекту для створення, редагування та поширення аудіовізуального освітнього контенту, а також формування в педагогічних працівників здатності педагогічно доцільно інтегрувати ці інструменти в освітній процес, дотримуючись принципів етики, академічної доброчесності та цифрової безпеки.

Особливістю виду діяльності є практична спрямованість навчання: більшість занять побудовано у форматі воркшопів, майстер-класів і роботи над власними мініпроєктами, що забезпечує створення реальних продуктів для використання у закладах освіти.

Самостійна робота передбачає опрацювання відеоінструкцій та методичних рекомендацій, виконання індивідуальних завдань із використанням обраних цифрових інструментів, розроблення елементів сценарію та візуальної концепції освітнього відео, а також рефлексію щодо педагогічної доцільності й етичності застосованих рішень.

Підсумкові заходи включають захист індивідуального підсумкового мініпроєкту (освітній відеопродукт/цифрова історія/серія мікровідео) та складання підсумкового тесту для перевірки теоретичних знань і розуміння принципів безпечного та відповідального використання електронних освітніх ресурсів на основі ШІ.

Зміст програми складається з 3 модулів та 6 взаємопов'язаних тем, що охоплюють базові принципи роботи з електронними освітніми ресурсами та цифровими інструментами на основі генеративного ШІ, інструменти для тексту/зображення/відео/аудіо, режисуру та монтаж освітнього відео, а також етичні, правові й безпекові аспекти використання ШІ в освіті. Учасники, які успішно пройшли навчання отримують сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 30 год, з них: 8 год — лекційні заняття, 18 год — практична робота, 2 год — самостійна робота, 2 год — контрольні заходи (підсумковий тест і захист підсумкового проєкту).

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Цифрове середовище та інформаційна безпека (9 годин)					
Тема 1.1. Етика та цифрова безпека, відповідальне використання ШІ.	1	3	1		5
Тема 1.2. Промпт-інжиніринг для розробки освітніх сценаріїв.	1	3			4
Разом за модулем	2	6	1		9
МОДУЛЬ 2. Створення електронних освітніх ресурсів (11 годин)					
Тема 2.1. Навчальна концепція	2	3	1		6

створення цифрових медіапродуктів.					
Тема 2.2. Методика створення віртуальних тьюторів та аватарів.	2	3			5
Разом за модулем	4	6	1		11
МОДУЛЬ 3. Оцінювання та професійна взаємодія (8 годин)					
Тема 3.1. Інтеграція цифрових медіапродуктів у структуру уроку.		4			4
Тема 3.2. Цифрові інструменти для зворотного зв'язку та рефлексії.	2	2			4
Разом за модулем	2	6			8
Підсумкові заходи				2	2
Усього	8	18	2	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ЦИФРОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА.

Тема 1.1. Етика та цифрова безпека, відповідальне використання ІІІ. Поняття електронного освітнього середовища. Методика відповідального впровадження ІІІ: чому вчитель залишається головним верифікатором. Етичні ризики ІІІ (упередженість, дезінформація). Академічна доброчесність, правила маркування ІІІ-матеріалів та захист персональних даних учнів 7-9 класів.

Тема 1.2. Промпт-інжиніринг для розробки освітніх сценаріїв. Методи оцінювання надійності цифрових джерел. Методика створення «освітнього промпту». Визначення педагогічної ролі, контексту теми та цільової аудиторії. Використання ІІІ для адаптації складних текстів під вікові особливості 7-9 класів. Побудова діалогу з ІІІ для генерації сторибордингу (візуального плану) уроку.

МОДУЛЬ 2. СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ.

Тема 2.1. Навчальна концепція створення цифрових медіапродуктів. Класифікація ЕОР та їх дидактичні функції. Методика візуалізації складних процесів, створення мікровідео для STEM-галузі, історії чи мовно-літературного циклу. Робота з відеогенераторами через призму досягнення навчальних цілей. Генерація 3D-моделей для віртуальних подорожей та досліджень.

Тема 2.2. Методика створення віртуальних тьюторів та аватарів. Систематизація спільної роботи з медіаресурсами. Персоналізація навчання через відео, проектування віртуальних ведучих для пояснення термінів або проведення інструктажів. Створення інклюзивного контенту: синтез мовлення, субтитрування та використання анімованих персонажів для підвищення залученості учнів.

МОДУЛЬ 3. ОЦІНЮВАННЯ ТА ПРОФЕСІЙНА ВЗАЄМОДІЯ.

Тема 3.1. Інтеграція цифрових медіапродуктів у структуру уроку. Методика впровадження відео на різних етапах навчання: мотивація (тизери), основна частина (пояснення), закріплення (відео-завдання). Техніки монтажу для поєднання традиційних методів із ШІ-фрагментами. Створення цифрових історій (digital storytelling) як проектної діяльності учнів.

Тема 3.2. Цифрові інструменти для зворотного зв'язку та рефлексії. Використання даних цифрових сервісів для моніторингу прогресу. Методика «ШІ-стійкого» оцінювання, розробка завдань високого рівня (аналіз, синтез), де відео виступає об'єктом критичного розбору. Автоматизація формульовального оцінювання за допомогою ШІ-аналітики відео-відповідей учнів.

Підсумкові заходи.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Проведення «методичного аудиту» ШІ-платформи щодо її безпеки та доцільності в 7-9 класах.
2. Розробка сценарію навчального відеоурок з чітким визначенням місця ШІ-фрагментів у структурі заняття.
3. Створення інтерактивного аватара-тьютора, який пояснює одну складну тему згідно з державною програмою.
4. Генерація серії візуальних симуляцій для пояснення наукових фактів, які неможливо продемонструвати реально.
5. Захист проекту «Методична карта інтеграції ШІ-відео в один навчальний модуль».

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Переваги та обмеження ШІ-відео порівняно з традиційною зйомкою.
2. Як забезпечити інклюзивність ЕОР за допомогою асистивних ШІ-технологій?
3. Методи формування ШІ-грамотності учнів 7-9 класів через медіаторчість.
4. Особливості дотримання авторського права при публікації ШІ-відео на відеохостингах.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80/stru>
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 року №167-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану

заходів з її реалізації».

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>

5. Постанова Кабінету Міністрів України № 800 від 21.08.2019 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 року № 904 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти». URL: https://rada.info/upload/users_files/44950214/201728af13d92460d8ed85c99c33c4c2.pdf
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.12.2021 року №1340 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності». URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/661/692/bbd/661692bbd0c47115405984.pdf>
8. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.od.gov.ua/wp-content/uploads/2025/10/instruktyvno-metodologichni-rekomendacziyi-shhodo-shi-v-zzso.pdf>

Основна література

1. EDU-AI: методика використання штучного інтелекту для викладачів комунікативного циклу: практ. посіб. / В. Іванов та ін.; за ред. Т. Кузнецової. Київ: Акад. укр. преси, 2024. 185 с.
2. Інтеграція штучного інтелекту в освіту – виклики та можливості: колект. монографія / за наук. ред. Т. В. Фінікова. Київ; Львів; Торунь: Liha-Pres, 2025. 484 с.
3. Кушнір Н., Литвинова С. Штучний інтелект у шкільній освіті: теорія і практика: навч.-метод. посіб. Київ: Ін-т цифровізації освіти НАПН України, 2024. 142 с.
4. Морзе Н. В., Барна О. В. Цифрові інструменти для створення навчального контенту: навч. посіб. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2023. 210 с.
5. Освіта в епоху штучного інтелекту: етичні та практичні аспекти: зб. наук. пр. / МОН України. Київ: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2024. 198 с.
6. Поттер Дж., Макдугал Дж. Медіаграмотність у цифровому світі / пер. з англ. Київ: АУП, ЦВП, 2023. 256 с.
7. Хан С. Штучний інтелект для освіти: як навчати та навчатися в епоху ШІ / пер. з англ. Київ : Наш Формат, 2024. 280 с.
8. Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи: 2024 : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. семінару (Київ, 5 берез. 2024 р.). Київ : Ін-т модернізації змісту освіти, 2024. 115 с.

Додаткові джерела

1. **Runway Gen-4 / Gen-4.5** – AI-платформа для створення HD-відео. URL: <https://www.runwayml.com>
2. **Google Veo** – найновіша модель генерації відео від Google. URL: <https://aitestkitchen.withgoogle.com>

3. **Kling AI** – високоякісний відеогенератор з чудовим розумінням руху. URL: <https://klingai.com>
4. **Luma Dream Machine** – генератор з моделями Ray для фотореалізму. URL: <https://lumalabs.ai>
5. **Pika Labs / Pika 2.x** – платформа для створення анімованого контенту. URL: <https://pika.art>
6. **Hailuo MiniMax** – бюджетний AI-генератор з режимом режисера. URL: <https://hailuoai.com>
7. **PixVerse** – безкоштовна альтернатива для text-to-video. URL: <https://pixverse.ai>
8. **HeyGen** – створення віртуальних ведучих та аватарів. URL: <https://www.heygen.com>
9. **Suno AI** – генерація пісень будь-якою мовою. URL: <https://suno.ai>
10. **Eleven Labs** – синтезатор вимови та озвучування. URL: <https://elevenlabs.io>
11. **Leonardo AI Motion** – динамічний контент та анімація. URL: <https://leonardo.ai>
12. **CapCut** – відеоредактор з AI-функціями. URL: <https://www.capcut.com>
13. **Clipchamp** – онлайн-редактор відео від Microsoft. URL: <https://clipchamp.com>
14. Ресурси з цифрової грамотності та медіаосвіти. URL: <https://www.commonsensemedia.org>